

Pôsobnosť NKÚ SR

Kontrola v miestnej samospráve

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 BRATISLAVA

Pôsobnosť a kompetencie nezávislej externej kontroly na SR:

- Ústava SR (zákon č. 460/1992 Zb.)
zmena – novela ústavným zákonom č. 463/2005 Z. z.
- Zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade SR
zmena – novela zákonom č. 261/2006 Z. z. s účinnosťou od 13.05.2006
- Limská a Mexická deklarácia (INTOSAI – OSN)
- Medzinárodné štandardy INTOSAI (príklady dobrej praxe)

Potupné vytvorenie expozitúr vo všetkých ôsmich krajoch SR

Zvýšenie počtu expozitúr NKÚ SR

Stav do rozšírenia
kompetencií

Expozitúra Banská Bystrica
Expozitúra Košice

Stav po rozšírení
kompetencií – rok 2006

Expozitúra Bratislava (31.12.2017)
Expozitúra Nitra

Rok 2007

Expozitúra Trenčín
Expozitúra Žilina

Rok 2008

Expozitúra Prešov

Rok 2009

Expozitúra Trnava

Pôsobnosť NKÚ SR – Národná autorita

Vládu, ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy a orgány im podriadené

Štátne orgány, ako aj PO, ku ktorým vykonávajú funkciu zakladateľa alebo zriaďovateľa ústredné orgány štátnej správy alebo iné štátne orgány

Obce a VÚC, právnické osoby (PO) zriadené obcami, vyššími územnými celkami, PO s majetkovou účasťou obcí a vyšších územných celkov (VÚC)

Štátne účelové fondy, verejnoprávne inštitúcie zriadené zákonom, PO, v ktorých majú majetkovú účasť verejnoprávne inštitúcie a PO s majetkovou účasťou štátu

Fond národného majetku SR, PO s charakterom prirodzeného monopolu s majetkovou účasťou FNM SR prevyšujúcou 34 %, iné PO s majetkovou účasťou FNM najmenej 50 %

Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré nakladajú s verejnými prostriedkami

Vecná pôsobnosť NKÚ SR Hospodárnosť – Efektívnosť – Účinnosť

Prostriedky rozpočtov, ktoré schvaľuje NR SR, alebo vláda SR

Majetok, majetkové práva, finančné prostriedky, záväzky a pohľadávky štátu, verejnoprávných inštitúcií, Fondu národného majetku SR, obcí, vyšších územných celkov, PO s majetkovou účasťou štátu, verejnoprávných inštitúcií, Fondu národného majetku SR, obcí, vyšších územných celkov, PO zriadených obcami alebo VÚC

Majetok, majetkové práva, finančné prostriedky a pohľadávky, ktoré sa poskytli SR, právnickým alebo fyzickým osobám v rámci rozvojových programov alebo z iných obdobných dôvodov zo zahraničia

Majetok, majetkové práva, fin. prostriedky, pohľadávky a záväzky, za ktoré SR prevzala záruku

Majetok, majetkové práva, finančné prostriedky, pohľadávky a záväzky PO vykonávajúcich činnosti vo verejnom záujme

Vecná pôsobnosť NKÚ SR Hospodárnosť – Efektívnosť – Účinnosť

Spôsob vyrubovania a vymáhania daní, ciel, odvodov, poplatkov a pokút, ktoré sú príjmom štátneho rozpočtu republiky, rozpočtov obcí a VÚC

Výkon a uplatňovanie práv a dodržiavanie povinností vyplývajúcich z finančno-ekonomických vzťahov vznikajúcich pri hospodárení

Prostriedky Európskych spoločenstiev a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na financovanie projektov na základe medzinárodných zmlúv

Kontrola v samospráve – Kompetencie obcí a miest

**Originálne kompetencie
financované z vlastných
príjmov obcí a miest**

Príklady:

- správa, údržba a výstavba miestnych komunikácií
- starostlivosť o verejné priestranstvá a zeleň
- čistota a ochrana prírody a životného prostredia
- výber miestnych daní a poplatkov (komunálny odpad)
- územné plánovanie, miestny rozvoj a bývanie
- predškolské zariadenia a časť úloh základných škôl
- sociálne zariadenia, polikliniky, nemocnice, kultúra

**Prenesené kompetencie
financované zo štátneho
rozpočtu**

Príklady:

- časť úloh základných škôl
- vedenie matrík
- stavebné úrady
- vodné hospodárstvo
- ochrana drevín
- šport a telesná kultúra
- vydávanie povolení na niektoré činnosti (hazard)

Kontrola v miestnej samospráve

Kontrola na úrovni miestnej samosprávy – interná kontrola

Obecný úrad
Finančná kontrola – systém
vnútornej kontroly

Zastupiteľstvo – poslanci a
členovia komisií miestneho
zastupiteľstva

Hlavný kontrolór miestnej
samosprávy – útvar kontrolóra

Kontrola na úrovni miestnej samosprávy – externá kontrola

Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Úrad vládneho auditu
Ministerstvo financií SR
Úrad pre verejné obstarávanie

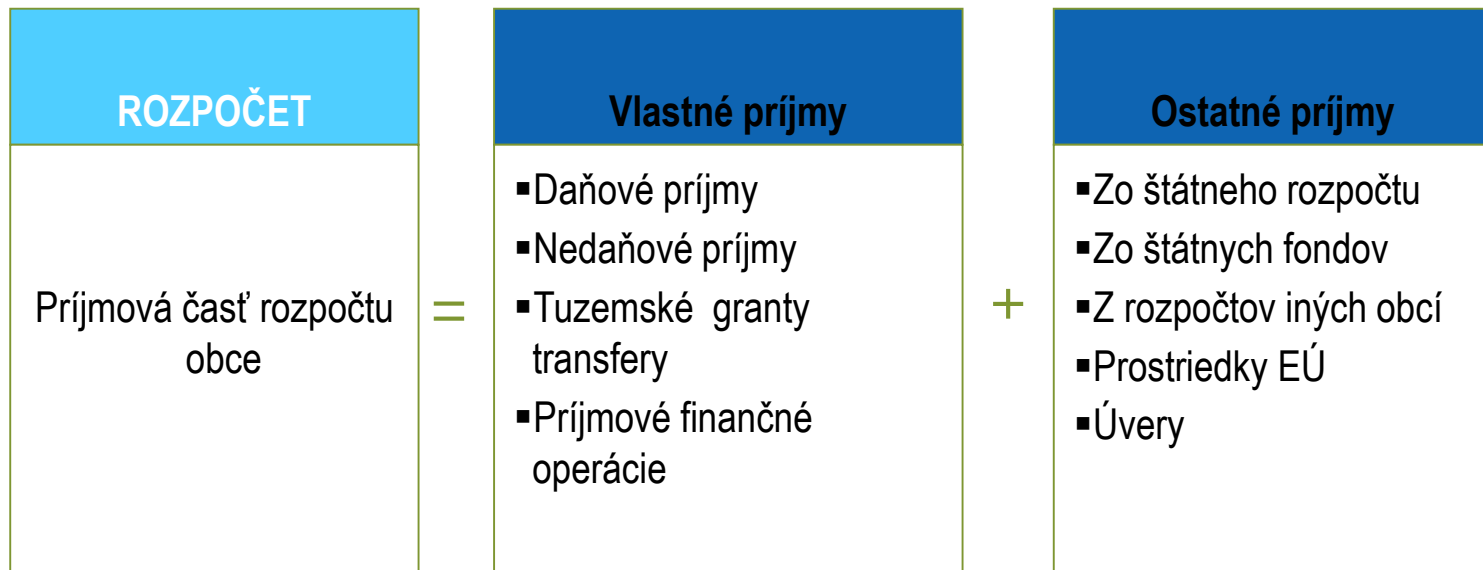
**Orgány činné
v trestnom konaní**

**Prokuratúra
Polícia**

Externá kontrola – Príjmy samospráv

Štruktúra rozpočtu obce: bilancia, ktorá má svoju príjmovú aj výdavkovú časť. V súčasnosti disponujú obce cca 70% vlastnými príjmami a 30% ich príjmov predstavujú dotácie zo štátneho rozpočtu.

Externá kontrola – Príjmy samospráv

Daňové príjmy

Nedaňové príjmy

Tuzemské granty a transfery

Príjmové finančné operácie

- Daň z príjmov fyzických osôb
- Miestne dane
- Poplatok za komunálne odpady

- Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku
- Administratívne poplatky a iné poplatky a platby
- Kapitálové príjmy – predaj majetku obce, splácanie poskytnutých pôžičiek

- Dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce
- Prijaté dobrovoľné príspevky od sponzorov

- Prostriedky prevedené z mimorozpočtových fondov obce (napr. z rezervného fondu, z fondu rozvoja bývania)
- Príjmy z predaja majetkových účastí

Externá kontrola – Príjmy samospráv

Ostatné (cudzie) príjmy

- Granty a transfery zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu vyššieho územného celku
- Granty a transfery zo štátnych fondov (Štátny fond rozvoja bývania, Štátny environmentálny fond)
- Granty a transfery z rozpočtov iných obcí na činnosť spoločných úradov
- Prostriedky z rozpočtu EÚ
- Prijaté úvery

Externá kontrola – Výdavky samospráv

ROZPOČET

Výdavková
časť rozpočtu
obce

=

Bežné výdavky

Napr.:

- Výkon samo-
správnych funkcií
obce a činnosť
rozpočtových a prís.
organizácií
- Úhrada nákladov
preneseného výkonu
štátnej správy
- Pomoc občanom v
náhlej núdzi
- Závazky vzniknuté
zo spolupráce s inou
obcou, alebo VÚC

+

Kapitálové výdavky

Napr.:

- Kapitálové potreby
na rozvoj územia
obce
- Nákup hmotného
(hnuteľný, nehnu-
teľný) a nehmotného
majetku

+

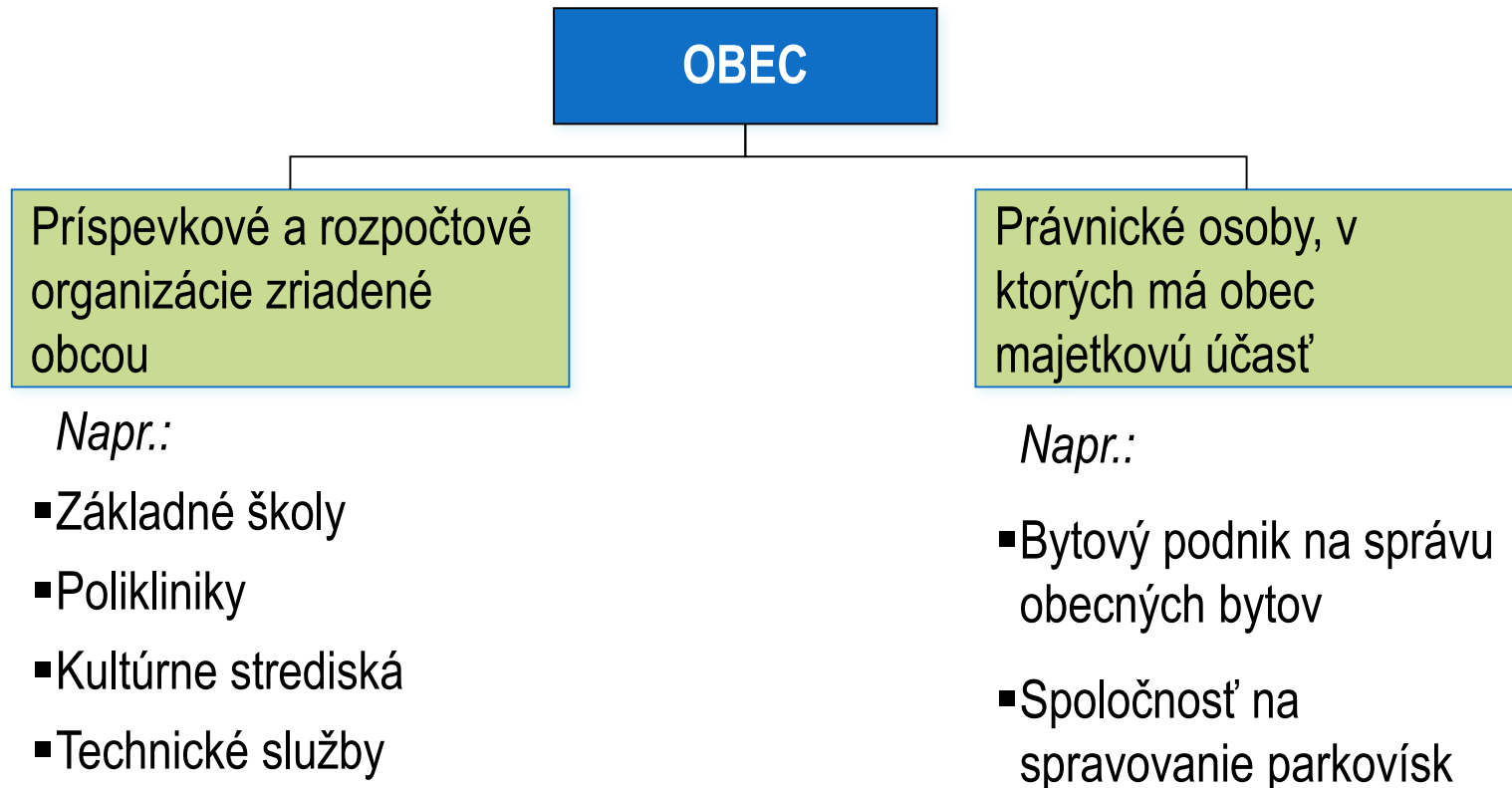
Výdavkové finančné operácie

Napr.:

- Splátky prijatých
úverov vrátane
úhrad úrokov
- Finančné investície
- Emisia obecných
cenných papierov
- Prevody do
mimorozpočtových
peňažných fondov
obce

Externá kontrola – Obec a subjekty miestnej samosprávy

Kontrolná pôsobnosť NKÚ SR v miestnej samospráve

kontrola zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom (aj spravovaným) a majetkovými právami obce

dodržiavanie všeob. záväzných právnych predpisov, nariadení a interných predpisov obce

zostavenie rozpočtu a záverečného účtu obce, kontrola príjmov, výdavkov a finančných operácií a dodržiavanie pravidiel pri hospodárení s verejnými financiami

rozsah a spôsob vedenia účtovníctva, inventarizácia majetku a záväzkov

obstarávanie tovarov, služieb a prác, spôsob vyrubovania a vymáhania miestnych daní

hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť pri nakladaní s komunálnym a stavebným odpadom

použitie prostriedkov Európskej únie, kontrola účinnosti vnútorného kontrolného systému

**Najčastejšie porušované
všeobecne záväzné
právne predpisy pri
kontrole subjektov
samosprávy**

zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy

zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

zákon o účtovníctve

zákon o verejnom obstarávaní

zákon o obecnom zriadení

zákon o majetku obcí

zákon o miestnych daniach

zákon o slobodnom prístupe k informáciám

Opakujúce sa zistenia / nedostatky

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy

- ✓ záverečný účet prerokovaný v obecnom zastupiteľstve po zákonnej lehote
- ✓ nesprávne vyčíslený hospodársky výsledok obce a nesprávne vytvorený prebytok hospodárenia → nesprávne prerozdelenie do peňažných fondov
- ✓ dotácie z rozpočtu obce boli poskytnuté bez rozpočtovania na akciu, úlohu alebo účel a neboli zúčtované s rozpočtom do konca roka
- ✓ nesprávne zatriedenie výdavkov (bežné/kapitálové, ekonomická klasifikácia)
- ✓ čerpanie výdavkov nad rámec rozpočtu, rozpočtové úpravy vykonané oneskorene alebo bez schválenia starostom/obecným zastupiteľstvom
- ✓ preddavky boli poskytnuté dodávateľom bez zmluvnej dohody, neboli včas zúčtované
- ✓ uzatváranie zmlúv – vstup do záväzkov bez krytia rozpočtom

Opakujúce sa zistenia / nedostatky

Zákon o účtovníctve + Postupy účtovania

- ✓ rozdielne údaje v poznámkach k závierke a v účtovných výkazoch
- ✓ nedodržané postupy účtovania a účtovanie na nesprávnych účtoch
- ✓ **účtovné doklady nemali všetky zákonné náležitosti**
- ✓ neúplná inventarizácia (nie všetok majetok a záväzky), inventarizačné rozdiely neboli vysporiadané
- ✓ **v účtovníctve nebolo účtované o všetkom majetku, ktorý obec vlastnila**
- ✓ chýbajúce doklady (karty majetku k pozemkom, odpisové plány)
- ✓ **účtovné doklady neboli preukázateľné**
- ✓ účtovanie nákladov bez časového rozlíšenia
- ✓ dlhodobý majetok zaúčtovaný priamo do nákladov namiesto zaradenia do majetku

Opakujúce sa zistenia / nedostatky

Zákon o finančnej kontrole a audite

- ✓ na rokovanie obecného zastupiteľstva nebol predložený návrh plánu kontrolnej činnosti/správa o kontrolnej činnosti, materiály neboli zverejnené obvyklým spôsobom
- ✓ materiály z kontrol neobsahovali náležitosti podľa zákona (dátum, podpis, kontrolované obdobie.), resp. mali nesprávnu formu (záznam/správa)
- ✓ **záznamy z vykonaných následných finančných kontrol neboli vôbec vypracované (administratívna kontrola, kontrola na mieste)**
- ✓ základná finančná kontrola (ZFK) nebola vykonávaná pri všetkých operáciách (objednávky, pracovné zmluvy, zmluvy o poskytnutí dotácií), chýbali náležitosti podľa zákona (dátumy, podpisy)
- ✓ ZFK bola vykonaná formálne
- ✓ **neboli dostatočne oddelené kompetencie (vedenie účtovníctva, výkon ZFK, vykonanie platby, rozhodovanie)**

Opakujúce sa zistenia / nedostatky

Zákon o verejnom obstarávaní

- ✓ **tovar / služba bol obstaraný priamym zadáním bez prieskumu trhu**
- ✓ boli porušené základné princípy verejného obstarávania
- ✓ nebol zverejňovaný súhrnný prehľad o zákazkách s nízkou hodnotou
- ✓ nebola správne stanovená predpokladaná hodnota zákazky → bola použitá nesprávna – jednoduchšia metóda obstarania
- ✓ **zákazka bola nesprávne rozdelená na menšie samostatné zákazky**
- ✓ dokumentácia z VO neobsahovala zákonom predpísané náležitosti
- ✓ **kúpna zmluva nebola uzatvorená v lehote viazanosti ponúk**

Opakujúce sa zistenia / nedostatky

Zákon o obecnom zriadení

- ✓ funkcia hlavného kontrolóra nebola obsadená
- ✓ neboli vykonávané obligatórne činnosti hlavného kontrolóra
- ✓ rozpočtové opatrenie bolo schválené nad rámec kompetencie starostu
- ✓ všeobecne záväzné nariadenia obce boli v rozpore so zákonmi

Zákon o majetku obcí

- ✓ zásady hospodárenia neobsahovali všetky náležitosti podľa zákona
- ✓ zámer predat' majetok neobsahoval informáciu o dôvode osobitného zreteľa
- ✓ uznesenie o predaji majetku neobsahovalo odôvodnenie predaja z dôvodu osobitného zreteľa, v inom prípade neobsahovalo spôsob predaja
- ✓ zámer prenajať majetok nebol zverejnený, nebola stanovená lehota na predkladanie ponúk
- ✓ prenajatý majetok nebol dostatočne chránený (sankcie)
- ✓ obec neúčtovala o všetkom svojom majetku, resp. evidovala už predaný majetok

Opakujúce sa zistenia / nedostatky

Zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku

- ✓ všeobecne záväzné nariadenie bolo v rozpore so zákonom
- ✓ doručenie rozhodnutí nebolo preukázateľné (bez doručenky, bez podpisu)
- ✓ daňové subjekty neboli vyzvané na doplnenie chýbajúcich údajov, odstránenie nezrovnalostí, opravu nesprávnych údajov
- ✓ pokuty za porušenie povinností (nepodanie priznania, oneskorené podanie priznania) neboli ukladané
- ✓ všeobecne záväzné nariadenie bolo v rozpore so zákonom

Zákon o slobodnom prístupe k informáciám

- ✓ neboli zverejňované všetky povinné dokumenty (objednávky), resp. boli zverejňované po stanovenej lehote (faktúry)
- ✓ nesúlad údajov o účinnosti zmluvy (podľa zmluvy a podľa dátumu zverejnenia zmluvy)

Externá spolupráca s inými organizáciami a inštitúciami

- Generálna prokuratúra
- Prezídium Policajného zboru SR
- Úrad vládneho auditu
- Úrad pre verejné obstarávanie

Štátne inštitúcie a školy, napr.:

- Vysoké školy - Univerzity
- Slovenská akadémia vied
- Ministerstvo financií + analytické útvary

Samosprávne združenia na úrovni regiónu:

- Združenie hlavných kontrolórov miest a obcí SR
- ZMOS
- Neziskové organizácie, združenia

NKÚ SR spolupracuje aj s najvyššími kontrolnými inštitúciami v zahraničí

Ďakujem za pozornosť

Ľubomír ANDRASSY – GR Kancelárie predsedu NKÚ SR

Verejná kontrola miestnej samosprávy 2018

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO

Čierny Balog, 21. júl 2018

